

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt II. De malitia peccati proprietatis, & de pœnis tam à lure, quàm à Patribus impositis proprietatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

perfectionem comparandam, demonstravimus, & constabit amplius ex his, quæ seq. Capite dicemus.

An. & quali sit peccatum aliquod proprium appellaretur? Navarr. *dist. Cap. Non dicatur n. 1.* tunc hoc existimat esse peccatum, quando quis non solum voce, sed re appellaret, & crederet sibi aliquid proprium; minime verò peccatum censet, si quis sibi rem usui à Prælato concessam propriam appeller. Alii vero Canonistæ, ut sunt Archidiaconus, Cardinalis, & Alexandrinus in Commentariis dicti c. *Non dicatur*, & alii Expositores Regule D. Augustini sentiunt Religiosum peccare, talem venialiter, qui absolute libros, cellam, vestes, aut quid aliud proprium appellat. Quod etiam nobis videtur necessario affirmandum in nostra Religione. Quia cum nostra Regula id clarè præcipiat: & hæc obliget ad peccatum veniale, non video, quare ratione si possint excusari, nisi ex ignorantia, aut inconsideratione faciant. In aliis vero prædicta obligatio cessat, quo ad modum loquendi, licet quoad rem in omnibus Religionibus æqualis sit obligatio.

CAPVT II.

De malitia peccati proprietatis, & de peccatis tam à iure, quam à Patribus impositis proprietariis.

UT huius peccati gravitas æqua lance ponderetur, malitiam ejus considerare oportebit. Et imprimis si naturam hujus vitii spectes, communis omnium Doctorum consensus tenet ipsum esse ex genere suo mortale. Deinde ad specificas malitias descendendo, multæ in eo repetuntur, quæ gravitatem ejus clarè demonstrant. Cum autem peccatum hoc aperit pugnet cum voto paupertatis, manifestum est, sacrilegii malitiam in ipso inveniri, nam cum voto paupertatis Religiosus à se omnia bona abdicaverit, ac in perpetuum rejecerit, si postea ea reassumat, ac sibi appropriet, sacrilegium hac proprietate committit. Quæ prima & essentialis est in hoc peccato ratio, ut *sup. Cap. 2.* diximus.

Præter hanc sacrilegii malitiam reperitur alia, nempe peccati inobedientie ratione præcepti allati in *Cap. Cum ad monaster.* De statu monachorum. Nam, cum materia hujus voti ex se non cadat sub obedientie voto, ut *sup. Cap. 5.* diximus, certum est quod si novum præceptum obedientie ei superaddatur, ejus transgressorem inobedientie reum constituet.

Tertio huic malitie alia, quæ justitie contraria est, sæpe annectitur, quia sæpe proprietatis vitium, cum furto conjunctum invenitur. Unde antiqui Patres peccatum hoc proprietatis furum nominarunt. August. in sua Reg. *Quod si aliquis rem sibi collatam celaverit furti iudicio condemnatur.* Et consentiunt BASIL. in Constitutionibus monasticis *Cap. ult. Furtum est, ait, privata possessio.* Hugo Victorin. in Expositione Reg. S. Augustini & Bonav. 2. parte speculi C. 4. ex quibus idem sumplerunt posteriores. DD. Corduba in *summa Hispana q. 109.* & Navarr. 1. 3. de restitu. C. 1. n. 171. qui expressè docent peccatum contra votum paupertatis duplicem habere malitiam; alteram furti, alteram contra votum, Ra-

tio est, quia furtum nihil aliud est, quam contræctatio rei alienæ invito domino, unde cum Religiosus rem monasterii dans, commutans, aut vendens, aut alio quovis modo monasterium illa privans, rem non propriam contra Prælati, & monasterii voluntatem contræctet; manifestum est illum furti vitio maculari.

Idem dicendum est de monacho, qui rem acceptam ab alio occultè retinet, cum illius dominium in monasterium ipso jure transferatur. Secundum id quod in *Cap. in præsentia de probationibus* dicitur: *Quicquid monachus acquirit, monasterio acquirit.* Unde si contra voluntatem Prælati aliquid occultè retinet, furti arguendus est, maxime quia cum per obedientie votum se & sua monasterio tradiderit, contra justitiam facit, si aliquid ignorante monasterio possideat. Non aliter ac servus vel filiusfamil. qui usurpat sibi bona domino aut patre invito.

Fateor hanc malitiam injustitiæ aliquando in hoc peccato non reperiri, cum fieri possit ut quis actum proprietatis exerceat sine hoc quod furtum committat. Ut si Religiosus intra monasterium rem notabilem suis usibus deputatam, alteri ejusdem monasterii donaret contra voluntatem Prælati. Tunc cum nulla monasterii bonis injuria inferatur, furtum non est, tum etiam quia ratio essentialis voti paupertatis non includit illam injustitiæ circumstantiam, sed illa ex vi voti obedientie oritur. Nam aliud est non retinere aliquid eorum bonorum, quæ quis alteri acquirit, quod ratione obedientie monachis competit, aliud verò nihil proprium ratione voti emissi possidere. Quod ex se nullam includit injustitiæ rationem, ut *sup. latius* diximus, quamvis raro proprietatis peccatum sine injustitiæ circumstantia inveniat.

Quarto aliam sacrilegii malitiam ab illa specie sacrilegii supra relata, specie distinctam in præsentem possumus adducere. Cum enim res monasterio oblatas tanquam DEO consecratas Patres reputaverint, & factæ rei furtum speciali modo Religioni adversetur, ab illo distincto quo votum proprium contra fidem DEO debitam frangitur, inde est, quod rem monasterio dicitam, invito domino alienare (quod proprietatis faciunt) specialem sacrilegii malitiam continere videtur. Quod autem res monasterio oblatas, ut sacras Patres fuerint venerati, testis est Basil. in *quæst. brevior quæst. 143.* ubi curam, quam de his rebus oporteat habere Religiosos, ponderans dicit debere esse *tanquam rei DEO devota, & dicata,* & addit seq. 4. *illum, qui rebus monasterii male utitur, sacrilegum existimari omnium DEO nuncupatorum, & dedicatorum.* Testis etiam est Cassian. *Lib. 4. institut. Cap. 19.* ubi sollicitudinem antiquorum monachorum in rebus monasterii tractandis valde exaggerans dicit, *utensilia ac vasa tantæ sollicitudine, curaque custodiunt, ne quid ex eis diminuantur, vel pereant, ut credant se etiam pro minimis quibusque vasibus, tanquam pro sacrosanctis non solum dispensatori præsentis, sed etiam Domino reddendos.* Et seq. c. subjungit. *Non solum ipsos non esse suos, sed etiam omnia, quæ sua sunt, credant Domino consecrata, propter quod si quid fuerit monasterio semel illatum, ut sacrosanctum cum omni decernunt reverentia debere tractari.*

Subscribunt Benedicti. in sua Regula C. 31. *Cunctam inquit substantiam ac si altaris vasa conspiciunt,* August. Regula. 1. Clericis tradita.

S.
tur, invenit
verbo arce
rium ita esse
us Pontifex
e bonorum,
ex prædictis
bitur, simul
terdici infra

meum, equo
verbo omni
equam possit
concessum sit.
si habenda SS.
verum & illud
oretentis pro
iam. Quam
tiva fuisse ac
um Arch. Cap.
isquam eorum
ur. Unde Basil.
dam, inverte
ui dicit aliquid
Ecclesia Dei,
& verbo de
dicis, nedum ru

ira communi
s, imitatur,
Apost. veno
peit Epistola
cras mona
ibi meum ac
um est, mul
agis miran
tiquos mo
affirmat ab
e proprium
ire ur.
monasterii
ur in qua
entes etiam
e appellan
tur in dicit
obis aliquid
usculo cen
se prohibet
jori & sa
proprium
nto magis
prædictis
e posside
id dicere,
paupertat
mule ad

lend ac
s inter
a priori
incom
proprietate
estulimus.
entia ad
perfe

IESU
Spir.
II
II

Non poteris sibi retinere quod per pactum ad omnes pertinet, & DEO utique consecratum est. Chrysof. hom. 12. in Act. Apost. de peccato Ananix & Saphiræ. Traçans subjungit. Cur igitur ea sacra fecisti, & postea accepisti? & non obsecrè indicat D. Th. 2. 2. quæst. 99. art. 3. & collig. ex Cap. qui rapit, & C. quisquis contumax, & C. quisquis invenis 16. quæst. 4.

Ex his quasi à priori manet hujus peccati gravitas explicata. Nunc vero à posteriori poterit dupliciter declarari. Primo ex effectibus, qui ex hoc vitio dimanant, qui non parum malitiam ejus augent. Hos autem eleganter explicuit Augustinus in serm. quodam ad Sabianum monachum, ubi multorum peccatorum radicem hoc vitium nominat: De radice, ait proprietatis, gignuntur vitia hæc. Inobedientia, superbia, avaritia, & contumelia, vana gloria, extollentia, voracitas, mendacium, atque luxuria. Et alia plura mala, quæ proprietatem consequuntur, eleganter explicuit Dionysius Carthus. de reformatione claustralium art. 16. Et de reform. monialium art. 9. his verbis: viri enim prudentes, & sancti Religionum institutores ex proprietate, seu peculio multa peccata provenire didicerunt ut contumaciam, superbiam, contentionem, factionem, avaritiam, inanem gloriam, invidiam, mendacium, luxuriam, occupationem fructuosam, curam supervacantem, dissolutionem, variam mentis distractionem, acediam, negligentemque divini officii persolutionem. Hæc & alia ibi Carthusianus.

Propter quæ nequissimum vitium proprietatem appellat Benedictus in sua Regula C. 3. Ubi Cardinalis Turrecem. advertit propterea pessimum vitium à S. Benedicto esse nominatum, quia pessimos reddidit, quos illo maculari contigit. vitium, inquit, hoc non simpliciter vitium, sed nequissimum appellat, id est, pessimum; in quo cognoscitur, quod nequissimum est monachus, qui habet vel habere proprium desiderat. Cassianus lib. 7. de Canobiorum institut. per multa Cap. hujus peccati effectus latè prosequitur.

Et imprimis de philargia, hoc est, proprietatis morbo Cap. 6. dillicenti: Quamobrem, inquit, nulli vitio despectusque videatur hic morbus, qui sicut potest per facile desinari, ita si quemquam possiderit, ad sanitatis remedia vix pervenire concedit. Receptaculum namque est vitiorum, malorumque omnium radix & inextricabilis nequitia fomes efficitur, dicente Apostolo, radix omnium malorum est cupiditas. Hæc inextricabilis malitia fomes. Et imprimis de philargia, hoc est, proprietatis morbo Cap. 6. dillicenti: Quamobrem, inquit, nulli vitio despectusque videatur hic morbus, qui sicut potest per facile desinari, ita si quemquam possiderit, ad sanitatis remedia vix pervenire concedit. Receptaculum namque est vitiorum, malorumque omnium radix & inextricabilis nequitia fomes efficitur, dicente Apostolo, radix omnium malorum est cupiditas. Hæc inextricabilis malitia fomes.

durissimus ad precipitium fertur insensis: Nec videri quotidiano, nec solito indumento contentus, non se diutius hac toleraturum esse testatur. Hæc Cassianus.

Ac denique ipso Cassiano teste, eò monachum hæc rabies pertrahit, ut suæ professionis desertorem efficiat. Quod & Basilii confirmat in Constitue. monasticæ Cap. 35. his verbis: Potro incommodum, quod ex istiusmodi possessione nascitur, ulterius progreditur. Etenim qui proprium aliquid habere studet, is sine dubio nihil aliud quam disjunctionem & defectionem à cæteris meditat.

Et infra. Licet mihi, quæso per vos aliquo vitium loqui audeat quod sentio, alter Judas efficitur, nempe quia furto exordiat (furtum est enim privata possessio) & in prodicionem desinit, quando ad ille Dominum, sic iste etiam peritatis verbum prodit. Hæc & alia Basilii ibid.

Secundo, Ex pœnis proprietatis impositis, poterit hoc ipsum plenius ostendi, & ut à gravius incipiamur, multi ex Canonist. tenent Religio. sum hoc vitio maculatum excommunicationem ipso facto incurrit; ita tenet Felin. in C. cum M. de constitut. n. 26. & quod hæc si Canonist. opinio in C. Cum ad monasterium, de statu monachorum reg. docet Spinus in spec. testam. reg. 12. principalis n. 15. Quia tamen sine textu expresso loquuntur, veritorem existimo Theolog. sententiam contrarium affirmantem; quamvis in aliquibus Concil. hæc pœna excommunicationis contra proprietarios statuta invenitur, ut patet ex Concil. Colonienf. sub Conrad. Archiepisc. Anno 1260. celebrato, ubi tit. de monachis, & eorum conversatione, & vita C. 11. statuitur quod Abbates excommunicationis sententiam semel in anno scilicet sabbato proximo ante Dominicam, Latere, contra proprietarios solemniter in capitulo publicent.

Idem præcipitur in Concil. Colon. sub Henrico Archiepiscopo Anno 1310. celebrato C. 28. de monachis, & monialib. Et Siffridus Archiepiscopus Colonienf. in quibusdam statutis postea autoritate Apostolica confirmatis à Nicolao Cussano Cardin. in Concil. Provinciali Colonienf. celebrato Anno 1452. sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, præcipit, ut monachi proprium non habeant.

Horum Concil. decret. meminit Trull. lib. 1. de ordinis Canonici. Regular. C. 23. & simile statutum invenitur apud Carthusienses in nova collect. statutor. C. 19. n. 10. Et forè Felinus & alii occasionem opinandi sumperunt ex aliquo prædictor. Concil. provincialium, vel ex illis verb. prædict. C. monachi à communione removeantur Altari.

Deinde ex S. Script. gravia colliguntur flagella, quibus DEUS hoc morbo laborantes multat, quæ refert Cassian. lib. 7. de institut. Cenob. Cap. 4. Giezè, inquit, ea qua ne antea quidem possederas, volens acquirere, non modo gratiam prophetia non meruit possidere, quam per successionem veluti hereditariam à suo habuit magistro suscipere: verum etiam è contrario eterna lepra. S. ELISEI maledictione perfunditur. Judas autem volens reassumere pecunias, quas antea Christum secutus abjecerat, non solum ad prodicionem Domini lapsus Apostolatus perdidit gradum, sed etiam vitam ipsam communi exitu finire non meruit, eamque violentè morte conclusit. Ananias verò & Saphira servantes partem

Proprietatem vitium cur pessimum à S. Benedicto nuncupatur.

Proprietatis receptaculum vitiorum malorum omnium radix, & inextricabilis malitia fomes.

partem quandam ex hū, qua possederant apostolico ore morte multantur. Et præter Cassianum peccatum Ananie & Saphire fuisse proprietatis docuit Concil. Aquilegranense Cap. 21. & communiter consentiunt Patres Chyloft. hom. 10. in Act. Apostolorum, Hieronym. Cap. 19. in Matth. & Epist. 8. ad Demetriadem. Benedictio Reg. Cap. 57. Babil. serm. 1. De institut. monachorum, August. serm. 25. De verb. Apostol. Greg. lib. 1. Epist. 33. ad Venantium. Fulgent. in Epistola de debito conjugali Cap. 8. & alii multi Caput 5. Actuum Apoll. explicantes.

Præterea Lateranen. Concil. sub Alexand. 3. celebratum. 1. Parte Cap. 10. de religioso, qui proprietarius fuerit in hora mortis inventus, loquens, pro illo oblationem fieri prohibet, his verbis: Si religiosus pecuniam habuerit, nisi ei ab Abbate pro administratione fuerit permissum, à communione removeatur altaris, & qui in extremis cum peculo inventus fuerit, neque oblatio pro eo fiat, neque inter fratres sepulturam recipiat. Abbas etiam qui ista diligenter non curaverit, officii sui facturam se noverit incursum. Quæ pœna itabita est in Cap. Cum ad monasterium, de statu monachor. ubi ejusdem Concilii verba referuntur, & additur: Cum ipsa proprietatis in sterquilino extra monasterium sepeliatur, & si in sacro fuerit sepultus, exhumentur, si sine scandalo fieri potest, & in sterquilino sepeliatur. Idemque faciendum præcipi. Clemens III. in C. super quadam eodē tit. & in C. monachi, citato, idem statuit in his verbis. Et qui in extremis cum peculo inventus fuerit, nec oblatio pro eo fiat, nec inter fratres sepulturam accipiat.

D. Hieron. ad Eustoch. de virginit. serv. Epist. 22. refert antiquos PP. eternique cultores monachum quandam in hora motus cetam pecuniam partem possidentem invenientes in sterquilino sepelisse, verba Hieronymi hæc sunt: Quidam ex fratribus pariter, quam avarior, nascens triginta denariis Dominum venditum, centum solidos, quos una texendo acquisit et mortis dereliquit. Intum est inter monachos consilium (nam in eodem loco circiter quinquaginta missa desitis cellatis habitabant) quid facto opus esset: alij pauperibus distribuendos esse dicebant, alij damnos Ecclesie, nonnulli parentibus remittendos: Marcus vero, & Pambo, & Isidorus & ceteri, quos Patres vocabant sancto in ea liquente Spiritu decreverunt fodiendos esse cum eo: dicentes: Pecunia tua tecum sit in perditionem. Nec hoc crudeliter quisquam esse factum putet. Tanti cunctos per totam Ægyptum terror invasit, ut unum solidum dimisisset sit criminis. Hæc Hieronymus.

Idem statuit faciendum Augustin. serm. 5. ad Fratres in eremo, qui eadem multari pœna inventio quodam proprietario mandavit. Ligate igitur manus cadaveri ejus, ponentes in panno ligatos centum, & undecim filios, quos in pariete cellula retinebat, stentes & dicentes: Pecunia tua tecum sit in perditionem: Non enim licet nobis servus DEI eam colligere, vel ponere in victu, vel vestitu, vel in opere monast. quia pretium damnationis est. Et tandem idem se fecisse refert Gregorius Lib. 4. dial. Cap. 55. (quem citat Innocentius Papa C. Cum ad monast. qui cum deprehendisset monachum ad extremum vitæ 3. aureo: abscondito retinens in sterquilino iussit sepeliri. Quod mox, ut mihi nuntiatum est (verba sunt Gregorii) tantum malum de fratre, qui nobiscum communiter vixerat, aequaliternobis

ter ferre non valui. Tunc nimio more percussus cogitare capi, vel quid ad purgationem morientis facerem, vel ad exemplum viventibus fratribus providerem. Præposito igitur monasterii accessit ad me dixi: vide ne ullus ex fratribus se ad eum morientem jungat, nec sermonem consolationis excujuslibet eorum ore percipiat. Cum verò mortuus fuerit, corpus illius cum Fratrum corporibus non ponatur, sed in sterquilino fossam facite, & in eam corpus ejus projicite, ibique super eum tres aureos quos reliquit jacitare, omnes simul clamantes: Pecunia tua tecum sit in perditionem. Et infra addit, hoc exemplo fuisse cæteros commotos, atque petteritos. Cæperunt, inquit, singulæ extrema quaque vilia, & que eis habere regulariter semper licebat ad medium proferre, vehementer que formidare, ne quid apud se esset unde reprehendi potuissent. Hactenus Gregorius.

Id verò quod in hac gravissima pœna à D. Gregorio inflicta magis lectorem movere debet illud est, quod ipse Gregorius fatetur, monachum illum ante mortem de culpa sua ante penituisse, ait enim: Qui protinus de reatu suo vehementer ingemuit, atque in ipsa sua tristitia de corpore exivit. Imò post mortem orationibus factum & hostiis adjuvum in celum evolasse S. Gregorius ibidem confitetur; & tamen nequissimum illud (S. Gregorio judicante) vinum steretiori pœnâ purgavit. Hæc licet gravissima pœna adhuc viget, & nullo jure derogata invenitur, atque adeo practice obervanda est in Religionibus, servarique apud Carthusienses docet Navarr. Coufil. 75. de Regular. ubi ait in hac Religione statuto caveti, ut monachi cum proprietate duodecim denariorum defuncti non sepeliuntur in cimiterio, & sepulti exhumentur. Quamvis in nova statut. collectione similem pœnam non inveniam, Idem etiam expresse habeat in Constitutionibus Minorum, ut constat ex Cap. 5. de correptione delinquentium. Et ex Constitutionibus Cisterciens. Cap. 33.

His omnibus pœnis, quæ gravissimæ sunt, addit Concil. Trident. sess. 25. Cap. 2. de reformat. Regularium, proprietarium, privatione vocis activæ, & passivæ biennio fore multandum: & insuper secundum Regular. & Constitutiones uniuscujusque Ordinis puniendum. Quibus in nostris Constitutionibus additur pœna carceris duorum mensium, imò expulsionis ab Ordine si correptus noluerit emendari, ut in specie concessum est à Sixto V. & Gregorio XIII. ac Clemens VIII. Quod certè antea in prædicto Cap. Cum ad monasterium, sancitum esse patet, dum dicitur: Si verò post hoc proprietatem aliquam fuerit deprehensus habere, Regulari monitione præmissa de monasterio expellatur, nec recipiatur ulterius, nisi poeniteat secundum monasticam disciplinam. Hæc Innocentius ibi.

Hæc sunt horribiles pœnæ à jure proprietariis indictæ. Pertimescamus ergo (ut Cassianus lib. 7. Cap. 30 loquitur) damnationem Ananie & Saphira memoriter retinens aliquid ex hū reservare, qua renunciantes penitus abdicare devovimus. Grex quoque pertimescamus exemplum, qui ob pœnalgia culpam æterna supplicio lepra multatur. Et aliquid ex hū, qua nec ante possedimus, caveamus acquirere. Nec non etiam juda vel meritum vel exitum formidantes quidquam pecunia reassumere, quam semel à nobis

Pœna à Concilio Lateranensi imposita.

IN IESU
Spiritus
II

Pœna super prædictis addita à Concilio Tridentino, & à nostris Constitutionibus.

nobis

nobis abieciimus totā virtute vitemus. Super hac omnia considerantes conditionem fragilis, incertaque natura nostra, caveamus, ne dies Domini sicut fur in nocte superveniens maculatam vel uno obolo nostram conscientiam deprehendat: Qui omnes fructus nostrae venuntiationis evacuans illud, quod in Evangelio divitiū dicitur est, ad nos quoque faciat voce Dominica dirigi: Stulte, hanc nocte animam tuam repetens à te, qua autem parasti, cuius erunt? nihilque de crastino cogitantes nunquam nos de Cenobii disciplina patiamur avelli. Hec Cassianus.

*Tractata
B. Petri
Damiani
exhortatio
ad proprietatis
vitium e-
vitandum
& dete-
standum.*

Quibus adjungam aliam haud contemnendam Petri Damiani ad proprietarios admonitionem, qui in L. Apologetico de contemptu saeculi C. 4. qui habetur apud Surium 7. Tom. postquam proprietarium peccatum Ananias & Saphira majus esse monstravit, sic ait: Quapropter, o Monache, vis in tuo cucullo recondere Christum; excute prius nummum, neque enim in uno receptaculo congruè sociatur: nam si utrumque simul incluseris: alterum sine altero possessor vacuum invenies. Quanto quippe in egenis mundi lucris copiosior fueris, tanto à veris divitiis arduosius inanesis. Nummus ergo si est, in aliena proximi jura concedat, ut vacuum pectoris tui arcam Christus inveniat. Magnus nempe bispes in dispersis tuis quaris angusta descendere, atque idcirco solus vult, & sine consortibus habitare. Quem enim caeli, terraque vastitas capere non valet, quo pacto in exiguo tui domatū angulo niteris illi peregrinos ad cobabitandum socios adhibere? cedit, cedat terrena pecunia, ubi caelestis thesaurus admittitur. Qua enim societas lucis ad tenebras? qua conventio DEI ad mammonam iniquitatis? Abiciatur ergo pecunia arguini, timeaque & furtis obnoxia, vacet exedra cordis, qua caelesti mercimonio possit impleri: nolite, inquit, thesaurizare thesauros in terra, ubi erugo, & tineae demolitur, & ubi fures effodiunt, & furantur.

Et paulo post ait: Pudeat ergo te, o miles Christi, peritura in hoc saeculo facultate ditescere, ne in futuro cogaris nudus, & inops perpetuo mendicare. In talis quippe militia arma jurasti, qua nudos, & agiles expeit bellatores, omnes autem atque in DEO signes à castrorum excubiis donativi arcet immunis. Abjurat illa militia sarcinis praegravatum, & ante tempus sulrogat expeditum. Non licet illic marsupia pendere nummorum, ubi theca tantummodo vibrantium ceruntur armorum. In bellicose scilicet acie inerti pecunia non tuū servitur, ubi conspatis canis assidua dimicatione costringitur. Non ille solidorum summam securus enumerat, qui circumfusa hostium multitudine telorum missilia indefinenter expectat. Sapè namque in talibus dum talentum metalli cuiuslibet trutinatur improvisa veniens occulti hostis sagitta stomacho libravit insigitur. Sicutque fit, ut qui solus sibi sine rei familiaris adminiculo minimè videbatur posse sufficere, jam se & sua repentinò casu lugeat irrecuperabiliter amisisse. Et qui pauper cum Christo in libertate dignatus est vivere, aversus absque illo sed servus pecunia compellitur damnabiliter interire. Sed ab his jam superfedeamus, ne moralem hanc controversiam ad Concinatorum declamationes deducamus.

CAPVT III.

An Summus Pontifex licitè dispenset cum monacho in proprietate, explicato in ea re, INNOCENTII III. responso in dicto Cap.

Cum ad monasterium.

Cum proprietate carere essentiale sit status Religionis (id enim importat ex natura sua paupertatis votum ut supra parte 1. demonstravimus, idque ita annexum est monachatus professioni; ut Innocentius III. in capite, Cum ad monasterium, de statu monachorum, constanter affirmaverit, Summum Ecclesie Pastorem non posse monachis ad proprietatem habendam licentiam indulgere, dom ait: Quia Abdicatio proprietatis, sicut & custodia castitatis, adeo annexa est Regulae monachali, ut nec contra tam summus Pontifex possit licentiam indulgere.) merito in dubium vertitur, an Summus Pontifex possit cum Monacho super habenda proprietate dispensare.

Controversia hæc eadem est cum illa, quam (licet breviter) attigimus 1. parte Cap. 7. nempe, an possit Pontifex cum monacho in solemnè octo dispensare; eadem enim est utriusque rei difficultas, ac proinde idem utrobique est decidendi, ac solvendi modus. Quare omnes contrariis illis sententiis (pro utraque enim par e graves militiant Auctores, quotum classes, & nomina referuntur in re junioris Can. Carol. Tap. in Authent. ingressi, ubi deo dedicantur DEO, & Petrus Dominicus Magdalenas in l. de nam. sessium 3. parte Cap. 1. num. 49. & inter Theolog. P. Sanchez Tom. 2. de matr. disp. 2. §. lib. 7. solum id quod ad paupertatis votum attinet breviter pertractabimus.

Navarrus Comment. 1. de Regul. num. 17. & de redd. Eccles. mon. 9. num. & ibidem q. 3. 1. 1. affirmat summum Pontificem dispensare posse in voto castitatis, non tamen in voto paupertatis, non quia summus Pontifex id potestate non possit, si aliqua justa causa occurrere, tamen quia talis nulla occurrere potest, ideo licet dispensare non potest. Nam cui libet, aut necessitati & utilitati, cui possit providere per dispensationem habendi proprietatem, potest providere per concessionem facultatis habendi plenam administrationem bonorum, quæ sine dispensatione voti competere potest, ut de facto competit Pontificibus Maximis de Religionibus assumptis ad monarchiam tam Ecclesiasticam quam secularem, quam habent, tanquam Reges Romæ, & hoc sine ullo vero dominio, aut proprietate.

Quare hoc fundamento ductus Navarr. absolute asserit nunquam Pont. Max. posse dispensare super voto paupertatis, quia non potest se offerre aliqua justa causa in tali voto dispensandi.

Mihi verò imprimis certa veriorque sententia videtur illorum, qui affirmant Papam posse in votum voto solemnè tam paupertatis, quam castitatis dispensare. Quæ opinio hodie communiter à doctissimis viris doctissimis, gravissimisque defenditur.

Et nos 1. parte dicto Cap. 7. hujus facultatis dispensandi, quæ Summo Pontifici competit, hanc dispensationem assignavimus; quia est votorum solemnitas, quam in traditione perfecta, & to ali